

Bi-ComMusic

Εργαλειοθήκη Bi-ComMusic

Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα στο: info@resetcy.com

Bi-ComMusic

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή | 01

Στόχος της Εργαλειοθήκης | **01**

Η Εργαλειοθήκη απευθύνεται σε | **01**

Σύντομη περιγραφή της ιστορίας και της τρέχουσας κατάστασης στην Κύπρο | **02**

Περιγραφή του προγράμματος | **02**

2. Τι είναι “Οικοδόμηση Ειρήνης”; | 03

3. Ο ρόλος της Μουσικής στην Οικοδόμηση της Ειρήνης | 04-05

4. Bi-ComMusic Ανοικτός Διάλογος – Εργαστήρι | 06

Θέμα 1: Η Μουσική ως Πολιτική Ευθύνη | **07**

Θέμα 2: Εμπόδια στην Οικοδόμηση της Ειρήνης | **07-08**

Θέμα 3: Η Προτεραιότητα των Ανθρωπιστικών Ιδεωδών έναντι της Ιστορίας των Συγκρούσεων | **09-10**

Θέμα 4: Ενθάρρυνση Προσπαθειών Οικοδόμησης της Ειρήνης με Προσανατολισμό στη Δράση | **11**

5. Βέλτιστες Πρακτικές | 12-13

Βιβλιογραφία | 14

1. Εισαγωγή

Αυτή η εργαλειοθήκη αναπτύχθηκε στα πλαίσια του βραβευμένου από την Αμερικανική πρωτοβουλία Davis Projects for Peace έργου **Bi-ComMusic: Bi-Communal Musical Dialogues for Peace in the only divided capital of the world** .

Η Εργαλειοθήκη είναι αποτέλεσμα των Δικοινοτικών Μουσικών Διαλόγων του έργου, μία πρωτοβουλία στην οποία συμμετείχαν μουσικοί και ειρηνοποιοί τόσο από την ελληνοκυπριακή, όσο και από την τουρκοκυπριακή κοινότητα της Κύπρου. Για τη διασφάλιση μίας από κοινού προσέγγισης στη διαμόρφωση αυτής της Εργαλειοθήκης, χρησιμοποιήσαμε τα κύρια θέματα που προέκυψαν από αυτά τα εργαστήρια διαλόγου για να χτίσουμε τις ιδέες, τις προκλήσεις, τις προτάσεις και τις βέλτιστες πρακτικές που θα συμπεριληφθούν σε αυτή την Εργαλειοθήκη.

Στόχος της Εργαλειοθήκης

- Παροχή πόρων για ειρηνοποιούς και μουσικούς για το πώς η μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο οικοδόμησης της ειρήνης σε συγκρουσιακά, δικοινοτικά περιβάλλοντα.
- Ενθάρρυνση της ευρείας εφαρμογής των βέλτιστων πρακτικών που προσδιορίζονται από δικοινοτικά πλαίσια, όπως από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους μουσικούς και ειρηνοποιούς στην Κύπρο.
- Προσδιορισμός τρόπων δημιουργίας μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων για βιώσιμη αλλαγή προς την κατεύθυνση της οικοδόμησης της ειρήνης.

Η Εργαλειοθήκη απευθύνεται σε:

- Μουσικούς
- Ειρηνοποιούς
- Εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας
- Εκπαιδευτικούς
- Επαγγελματίες στον τομέα των Τεχνών
- Κάθε ενδιαφερόμενο για τη χρήση της μουσικής στην οικοδόμηση της ειρήνης

Σύντομη περιγραφή της ιστορίας και της τρέχουσας κατάστασης στην Κύπρο.

Η κατάσταση μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Η Κύπρος αποτελεί μία μοναδική περίπτωση στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, με την πρωτεύουσά της να είναι η μόνη εναπομείνασα διαιρεμένη πρωτεύουσα στην Ευρώπη και στον κόσμο (Νορβηγικό Ινστιτούτο Διεθνών Υποθέσεων, 2021). Από την Τουρκική εισβολή του 1974, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την κατοχή του μισού νησιού, η βόρεια πλευρά της Κύπρου εξακολουθεί να κατέχεται από τον Τουρκικό στρατό. Το ύψιστο ζήτημα στην Κύπρο σήμερα είναι ότι δεν υπάρχει κοινός τόπος ή προσπάθεια από τις δύο ομάδες να συναντηθούν στη μέση και να συμφιλιωθούν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μία μακροχρόνια απογοήτευση για τα Ηνωμένα Έθνη και τον κυπριακό λαό που ζει σε συνεχή σύγκρουση για σχεδόν 40 χρόνια.

Project Description

Οι δημιουργικές προσεγγίσεις και οι διαδικασίες διαλόγου είναι σημαντικές για την οικοδόμηση θετικής κοινωνικής αλλαγής, τη μετατροπή πολύπλοκων ζητημάτων και την προώθηση μίας κουλτούρας ειρήνης (Parker, 2015). Ο Pruitt (2011) θέτει τη μουσική στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όσον αφορά την επιτυχημένη ικανότητά της να προωθεί την οικοδόμηση της ειρήνης. Πράγματι, στη μελέτη του, οι νέοι ανέφεραν ότι δεν θα είχαν δείξει ενδιαφέρον για τους διαλόγους οικοδόμησης της ειρήνης, εάν η παρέμβαση δεν ήταν προσανατολισμένη στη μουσική. Και όχι μόνο, η μουσική τους ενθάρρυνε να συνεχίσουν τις διαδικασίες οικοδόμησης της ειρήνης ακόμη και μετά το τέλος του προγράμματος. Το πρόγραμμά μας έχει ως στόχο, για πρώτη φορά, να ξεκινήσει προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης μέσω της χρήσης της μουσικής μεταξύ της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

2. Τι είναι «Οικοδόμηση Ειρήνης»;

Η δημιουργία και διατήρηση της ειρήνης πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις συγκρούσεις αναφέρεται ως οικοδόμηση της ειρήνης. Η οικοδόμηση της ειρήνης είναι μία παρατεταμένη διαδικασία προώθησης της επικοινωνίας, γεφύρωσης χασμάτων και αναδιαμόρφωσης θεσμών. Όλοι όσοι επηρεάζονται από μία επιβλαβή σύγκρουση πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία εγκαθίδρυσης της ειρήνης για να διαρκέσει η θετική αλλαγή.

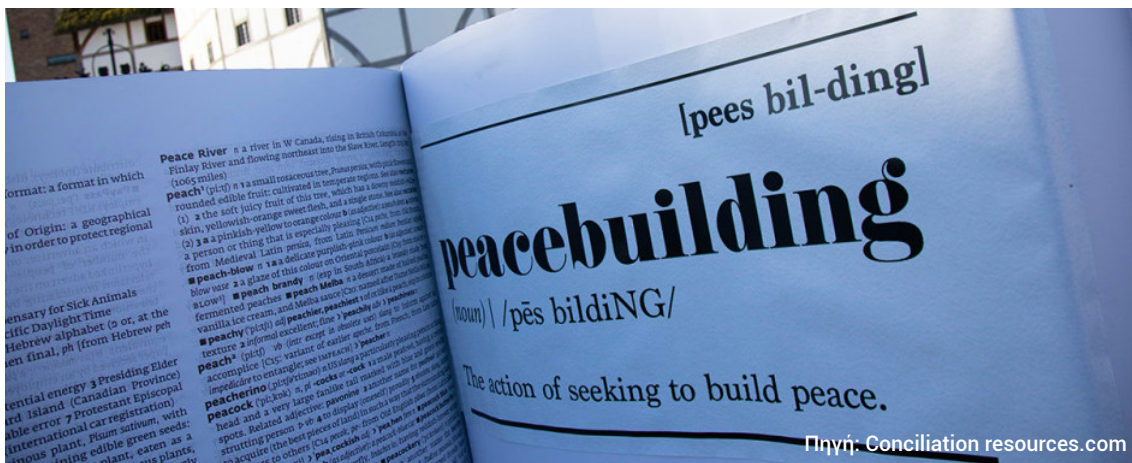
Για να σταματήσει η βία, οι σχέσεις πρέπει να μετασχηματιστούν. Αυτό προϋποθέτει την κατανόηση των βαθύτερων αιτιών των συγκρούσεων, την αντιμετώπισή τους και τον εντοπισμό λύσεων. Αυτό ισχύει είτε πρόκειται για συγκρούσεις μεταξύ κοινωνιών, είτε εντός κοινοτήτων, είτε μεταξύ των κυβερνήσεων και του γενικού πληθυσμού.

Σχεδόν το ένα τέταρτο του συνόλου των ανθρώπων ζει σε χώρες που πλήττονται από συγκρούσεις και βία.

Πάνω από 68 εκατομμύρια άνθρωποι που ζουν σήμερα έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Ο αριθμός αυτός είναι ο υψηλότερος από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Οι συγκρούσεις προκαλούν το 80% του συνόλου των ανθρωπιστικών αναγκών.

Μέχρι το 2030, προβλέπεται ότι οι μισοί από τους φτωχότερους ανθρώπους στον κόσμο θα ζουν σε μέρη που πλήττονται από συγκρούσεις.

Η επίτευξη της μακροπρόθεσμης ειρήνης απαιτεί τη σταθερή δέσμευση και το εξαιρετικό θάρρος όλων των πλευρών, ώστε να εξασφαλιστεί ο οριστικός τερματισμός της βίας.
Κόφι Ανάν

3. Ο ρόλος της Μουσικής στην Οικοδόμηση της Ειρήνης

**Η μουσική δεν λέει ψέματα.
Αν υπάρχει κάτι που πρέπει να
αλλάξει σε αυτόν τον κόσμο,
τότε αυτό μπορεί να συμβεί
μόνο μέσω της μουσικής.**

Τζίμι Χέντριξ

Η μουσική είναι μια τέχνη που πραγματοποιείται συχνά σε σύνολα. Παρέχει ευκαιρίες στους ανθρώπους να δουν τη μεταξύ τους ανθρωπιά, τους βοηθάει να σπάσουν τα εμπόδια και να βρουν κοινό έδαφος. Η μουσική αποτελεί ένα μέσο μέσω του οποίου οι άνθρωποι μπορούν να εκφράσουν συναισθήματα και να αναπτύξουν κατανόηση.

Η δύναμη της μουσικής για την ανάπτυξη της κατανόησης καταδείχθηκε από μία συναρπαστική μελέτη στην οποία δόθηκαν σε παιδιά ομαδικά παιχνίδια που προωθούσαν την επαφή, τη μίμηση, τη μνήμη, την κοινοκτημοσύνη και την ευελιξία. Τα παιχνίδια της μίας ομάδας είχαν μουσικό στοιχείο, ενώ εκείνα της ομάδας ελέγχου δεν είχαν μουσική. Η μελέτη αυτή έδειξε ότι τα παιδιά με το μουσικό στοιχείο στην αλληλεπίδρασή τους είχαν μεγαλύτερη αύξηση της κατανόησης σε σχέση με τα παιδιά χωρίς μουσικό στοιχείο (Tal-Chen, Cross & Burnard, 2012).

Ωστόσο, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι, ενώ η μουσική μπορεί να φέρει τους ανθρώπους κοντά, μπορεί επίσης να διχάσει. Έχει χρησιμοποιηθεί για να υποκινήσει μίσος και φόβο και να ενώσει μία ομάδα εναντίον μίας άλλης σε βίαιη αντιπαράθεση. Σε αντίθεση με τη δημοφιλή πεποίθηση, η μουσική δεν είναι απαραίτητα μία παγκόσμια γλώσσα. Αν και το "αλφάβητο" της μουσικής είναι σε μεγάλο βαθμό παγκόσμιο, διάφοροι άνθρωποι μπορεί να έχουν αρκετά διαφορετικές ερμηνείες της σύνταξης, του λεξιλογίου και του συγκεκριμένου της.

Πηγή: Φωτογραφία από
το Εργαστήρι Ανοικτού
Διαλόγου Bi-ComMusic, 2022

Για παράδειγμα, ένα τραγούδι που κάνει κάποιον να νιώθει ευτυχισμένος μπορεί να ακούγεται καταθλιπτικό σε κάποιον άλλο που το ακούει σε διαφορετικό κοινωνικό, πολιτισμικό ή προσωπικό πλαίσιο. Εάν η μουσική ήταν πραγματικά μία παγκόσμια γλώσσα, αυτό το τραγούδι θα «μεταφραζόταν» σε όλες τις καταστάσεις, παράγοντας το ίδιο συναίσθημα και νόημα. Συνεπώς, η μουσική, από μόνη της, δε δημιουργεί ειρήνη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η κατανόηση και οι μη βίαιες πρακτικές είναι πάντα απαραίτητες για να θεμελιωθεί το δημιουργικό έργο της μουσικής στην υπηρεσία της ειρήνης.

Στη συνέχεια, παραθέτουμε τρόπους με τους οποίους η μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση της συνεργασίας και της κατανόησης και για την οικοδόμηση της ειρήνης στην καθημερινή ζωή. Μολονότι αυτό δεν θα προκαλέσει διεθνή γεωπολιτική αλλαγή, φέρνοντας τους ανθρώπους κοντά μέσω της μουσικής, βρίσκοντας κοινό έδαφος, βελτιώνοντας την κατανόηση και ενθαρρύνοντας τον εποικοδομητικό διάλογο, μπορούμε όλοι μας να γίνουμε πιο ενεργοί και αποτελεσματικοί συμμετέχοντες στην οικοδόμηση της ειρήνης. Αυτό είναι σημαντικό, γιατί γνωρίζουμε ότι οι αλλαγές που γίνονται σε επίπεδο βάσης της κοινωνίας μπορούν να έχουν πολύ μεγαλύτερο αντίκτυπο.

4. Bi-ComMusic Ανοικτός Διάλογος – Εργαστήρι

Στις 29 Ιουνίου 2022, ένα Εργαστήρι Ανοικτού Διαλόγου πραγματοποιήθηκε στο Σπίτι της Συνεργασίας στη Λευκωσία της Κύπρου. Στο Εργαστήρι συμμετείχαν συνολικά 25 Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι μουσικοί και ειρηνοποιοί. Από τη συζήτηση προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

Θέμα 1: Η Μουσική ως Πολιτική Ευθύνη

Θέμα 2: Εμπόδια στην Οικοδόμηση της Ειρήνης

**Θέμα 3: Η Προτεραιότητα των Ανθρωπιστικών Ιδεωδών
έναντι της Ιστορίας των Συγκρούσεων**

**Θέμα 4: Ενθάρρυνση Προσπαθειών Οικοδόμησης της Ειρήνης
με Προσανατολισμό στη Δράση**

Πηγή: Φωτογραφία από
το Εργαστήρι Ανοικτού
Διαλόγου Bi-ComMusic, 2022

Θέμα 1: Η Μουσική ως Πολιτική Ευθύνη

Η μουσική χαρακτηρίστηκε ως ένα μη πολιτικό μέσο, αλλά ειπώθηκε ότι φέρει και μία αίσθηση ευθύνης στον πολιτικό τομέα. Οι συμμετέχοντες μίλησαν για το σημαντικό ρόλο που έχουν οι μουσικοί δημιουργοί να παρουσιάζουν την τέχνη τους ως:

“αντίλογο στην απάνθρωπη ρητορική της διαίρεσης και του διαχωρισμού”.

Οι συμμετέχοντες διευκρίνισαν ότι αν και η μουσική έχει πολιτικό λόγο, δεν μπορεί να πολιτικοποιηθεί. Αντιθέτως, είναι σημαντικότερο να μιλάμε για την εσωτερική αλήθεια που κάθε άνθρωπος κρύβει μέσα του.

“Μέσω της Μουσικής έχουμε τη δύναμη να αναπτύξουμε υδατογραμμές που μπορούν να δημιουργήσουν ποτάμια αλλαγής.”

“Η μουσική ως ουσία είναι μία ενέργεια που μεταφέρει όλες τις αρχές και τα ιδανικά της ανθρωπότητας, όπως η δημοκρατία, η δικαιοσύνη, η ειρήνη. Η ειρήνη προέρχεται από την αρχαία λέξη “Ηρώ” (Iro) που αναφέρεται στη συγχώρηση.”

Θέμα 2: Εμπόδια στην Οικοδόμηση της Ειρήνης

Οι συμμετέχοντες αναφέρθηκαν σε διάφορα εμπόδια που μπορούν να παρακωλύσουν την οικοδόμηση της ειρήνης να λάβει μία πιο βιώσιμη μορφή. Μερικά από αυτά περιλαμβάνουν:

- Μονόπλευρη εθνική ιστορία: Δημιουργεί μεροληπτικές αντιλήψεις για το παρελθόν του νησιού και στις δύο πλευρές του. Αυτό προκαλεί μία τόσο νοητική, όσο και ψυχολογική παρεμπόδιση κάθε προσπάθειας για συμφιλίωση

και οικοδόμηση της ειρήνης.

- Περιορισμένη πρόσβαση στο σημόσιο σχολικό σύστημα: Μία από τις τρέχουσες προκλήσεις είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση για τις δικαιοδικές προσπάθειες και πρωτοβουλίες της νεολαίας στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα.
- “Κανονικοποίηση” της διχοτόμησης: Με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων για την ελεύθερη μετακίνηση των ανθρώπων μεταξύ των δύο πλευρών του νησιού, η ύπαρξη αυτής της διχοτόμησης ομαλοποιήθηκε. Δεν αποτελεί πλέον φυσικό εμπόδιο. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι αυτή ακριβώς η κατάσταση δεν επιλύει τη σύγκρουση, αλλά μάλλον προσπαθεί να την «κανονικοποιήσει» και να αποσιωπήσει την ανάγκη για ουσιαστική επίλυση και συμπαγή επανένωση του νησιού.
- Γλωσσικές διαφορές: Οι διαφορετικές γλώσσες των δύο πλευρών έχουν ως αποτέλεσμα να προγραμματίζονται λιγότερες πρωτοβουλίες λόγω της ανάγκης μεταφραστική στις διά ζώσης και διαδικτυακές συναντήσεις. Αυτό είναι άλλο ένα εμπόδιο που σχετίζεται με τους διαλόγους επίλυσης των συγκρούσεων μεταξύ των δύο πλευρών.
- Διαγενεακή μετάδοση: «Μία φορτισμένη σιωπή μπορεί να έφερε τον πόλεμο στη ζωή των μεταγενέστερων γενεών με έναν συναρπαστικό τρόπο, δημιουργώντας χώρο για να γεμίσει η φαντασία τους και προτρέποντας ή και εξαναγκάζοντας τες σε μία υποκατάστατη σχέση με αυτό το παρελθόν...» (Argenti & Shramm, 2010). Κοινωνίες που έζησαν πόλεμο συναντούν συχνά το φαινόμενο της διαγενεακής μετάδοσης. Η διαγενεακή μετάδοση αναφέρεται στη μεταφορά ατομικών ικανοτήτων, χαρακτηριστικών, συμπεριφορών και αποτελεσμάτων από τους γονείς στα παιδιά τους. Οι διαγενεακές σχέσεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διάπλαση και τη διαμόρφωση της μνήμης και με τη μετάδοση αυτή αναπαράγονται νέες γενιές μαρτύρων, που, παρόλο που δεν έζησαν το συμβάν, το ξαναζούν μέσω της αφήγησης. Οι νέες γενιές μπορεί να έχουν την ίδια προοπτική με την παλαιότερη γενιά, αλλά ταυτόχρονα έχουν και μία εντελώς διαφορετική οπτική γωνία. Για παράδειγμα, δεν έζησαν και δεν έγιναν μάρτυρες της εποχής που Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι ζούσαν αρμονικά μαζί. Οι νέες γενιές γνωρίζουν και ακούνε κυρίως τη φρικτή πλευρά της ιστορίας, αφού αυτή είναι η πιο αξιομνημόνευτη. Ως εκ τούτου, σε πολλές περιπτώσεις, η νοοτροπία της νέας γενιάς παγιώνεται σε αυτά που έχει διδαχθεί. Αυτό οποίο φέρνει στο προσκήνιο το ερώτημα του Hirsch για το πώς η κοινωνική μνήμη μπορεί να επηρεάσει την ατομική εμπειρία του ζητήματος προτού οι ατομικές εμπειρίες διαμορφώσουν την κοινωνική μνήμη (Hirsch, 1997).

Θέμα 3: Η Προτεραιότητα των Ανθρωπιστικών Ιδεωδών έναντι της Ιστορίας των Συγκρούσεων

Οι συμμετέχοντες μίλησαν για δικοινοτικές μουσικές εκδηλώσεις πριν ανοίξουν τα οδοφράγματα:

“Έπρεπε να γίνει κάτι για να κρατηθούν ενωμένοι όλοι οι Κύπριοι.”

Μερικοί συμμετέχοντες μίλησαν για τον «αφύσικο» χαρακτήρα του κυπριακού προβλήματος. Ανέφεραν ακόμη ότι:

“Ο άνθρωπος γεννιέται για να είναι ειρηνικός και ελεύθερος. Είμαι αισιόδοξος ότι αυτό το πρόβλημα θα επιλυθεί, γιατί ήταν πάντα αφύσικο και συνεχίζει να είναι αφύσικο. Μπορεί να μην είμαι ζωντανός για να το ζήσω, αλλά θέλω ο γιος μου να μπορεί τουλάχιστον να λέει ότι ο πατέρας μου αγωνίστηκε για την ειρήνη”.

Εκπρόσωποι του Πολιτιστικού Κινήματος Κύπρου μίλησαν για τη σημασία της παράδοσης της εξουσίας στους νέους μουσικούς του σήμερα. Όπως ανέφεραν: ***“Δεν μπορούν να διαιρέσουν την Κύπρο παντού. Μπορούν να τη διαιρέσουν***

νομικά, αλλά στις καρδιές μας, στις φιλίες μας και στο μυαλό μας, έχουμε μία ενωμένη Κύπρο. Έτσι είμαστε ενωμένοι μεταξύ μας."

Ένας Ελληνοκύπριος μουσικός-θεολόγος το διευκρίνισε προσθέτοντας ότι:
"Όταν άρχισα να δουλεύω με ένα τουρκοκυπριακό συγκρότημα, ένιωσα πιο ελληνορθόδοξος και χριστιανός από ποτέ. Και αυτό συνέβη επειδή είδα την αποτύπωση του Ιησού Χριστού σε αυτούς τους ανθρώπους."

Μίλησε για την πρώτη δικοινοτική χορωδία για την ειρήνη στην Κύπρο. Μέσα από αυτήν δημιουργήσαμε μία κοινότητα που ονομάσαμε δεύτερη οικογένεια Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων. Ακόμα και σε περιόδους αυξημένων συγκρούσεων, όπως το 2000, η ομάδα ήταν αποφασισμένη και αφοσιωμένη να συναντιέται στην Πύλα της Κύπρου κάθε δύο εβδομάδες. Παρά το γεγονός ότι δεν υπήρχε χώρος για να μας φιλοξενήσει, συναντιόμαστε σε καφετέριες, μόνο και μόνο για να διασφαλίσουμε ότι δεν θα χάσουμε τη μεταξύ μας επαφή.

Τα μέλη της δικοινοτικής ομάδας Dance for Peace μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους, που ευθυγραμμίζονται με την προτεραιότητα των ανθρωπιστικών ιδεωδών έναντι της ιστορίας των συγκρούσεων στο νησί:

"Η κυπριακή μουσική είναι η ίδια, όπως και σχεδόν όλα τα έθιμα σε όλο το νησί, παρά το γεγονός ότι είναι διαιρεμένο. Η μουσική είναι ένας από τους πιο σημαντικούς πυλώνες που μας ενώνει."

"Η παραδοσιακή μουσική δεν πρέπει να χαθεί."

Η συμβολική αντίσταση στη διαίρεση υποδηλώθηκε από την ομάδα με το να αρνηθούν να χορέψουν εάν μία ή και οι δύο πλευρές είχαν σημαίες στη σκηνή του χορού.

"Αν υπήρχε σημαία της κατεχόμενης πλευράς, αρνούμασταν να χορέψουμε και να παίξουμε. Και αν υπήρχε σημαία της Ελλάδας στη νότια πλευρά, αρνηθήκαμε το ίδιο. Δεχόμασταν μόνο την Κυπριακή σημαία."

Ακόμη και αν μπροστά σε δυσμενείς προκλήσεις, όπως η παρουσία των αστυνομικών δυνάμεων σε αυτές τις εκδηλώσεις, η Ομάδα Χορού τόνισε ότι:

"Είμαστε και θα παραμείνουμε μία οικογένεια."

Πηγή: Φωτογραφία από
το Εργαστήρι Ανοικτού
Διαλόγου Bi-ComMusic, 2022

Θέμα 4: Ενθάρρυνση Προσπαθειών Οικοδόμησης της Ειρήνης με Προσανατολισμό στη Δράση

Παρόλη την ταύτιση ιδανικών και αρχών που μοιράζονται τα μέλη των δύο κοινοτήτων, υπήρξε επίσης μία δεσπόζουσα συζήτηση σχετικά με τη σημασία της δράσης για την πραγματική αλλαγή. Ορισμένες από τις προτάσεις των συμμετεχόντων για τη βιώσιμη και πάγια οικοδόμηση της ειρήνης ήταν οι ακόλουθες:

- Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων που ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη, τη συμφιλίωση και τις στρατηγικές οικοδόμησης της ειρήνης μεταξύ των νέων.
- Ανάπτυξη μίας κοινωνικής/πολιτικής ομάδας που εκπροσωπεί δικοινοτικά ιδεώδη και αρχές.
- Καθιέρωση και υλοποίηση συχνότερων δικοινοτικών εκδηλώσεων.
- Δημιουργία ενός Συντονιστικού Συμβουλίου για τη συγκέντρωση των ιδεών των ανθρώπων για τη δικοινοτική οικοδόμηση της ειρήνης και για την υποστήριξη στην εφαρμογή τους και στις δύο πλευρές του νησιού.
- Πρόσθετες πρωτοβουλίες διαλόγου. Αυτό υποστηρίζεται και από τον Albayrak (2017), ο οποίος, στο πλαίσιο της συμφιλίωσης μεταξύ των δύο Κοινοτήτων στην Κύπρο, αναφέρει ότι «η συμφιλίωση απαιτεί διάλογο» (σ. 323).

5. Βέλτιστες Πρακτικές

1. Το πρόγραμμα “Music for Peace” χρησιμοποίησε τη συσπειρωτική δύναμη της μουσικής ως μέσο για τη δημιουργία διεθνών και διαπολιτισμικών σχέσεων μεταξύ νέων ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Μέσω της μουσικής, το MfP στοχεύει να φέρει κοντά άτομα από κάθε υπόβαθρο και κοινωνική κατάσταση και να δημιουργήσει ένα χαλαρό και φυσικό περιβάλλον στο οποίο μπορούν να επιτύχουν. Για να μάθετε περισσότερα, δείτε εδώ: **www.music-peace.com**

2. EXPLORING SACRED MUSIC, WORSHIP, AND THE ARTS, The Yale Review.

Η πρωτοβουλία αυτή προσφέρει συγκεκριμένες τεχνικές όπως:

- Τραγουδήστε μαζί
- Διδάξτε ένα τραγούδι με βάση τις νότες
- Σχηματίστε έναν κύκλο
- Ομαδικές ασκήσεις αναπνοής
- Κύκλοι κρουστών
- Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα μέσω της εξερεύνησης του ήχου

Για να μάθετε περισσότερα, δείτε εδώ: <https://www.ismreview.yale.edu/article/building-peace-through-music/>

3. GUNS AND MUSIC -UMBUMBULU PEACE-BUILDING CASE STUDY, Berenice Meintjes, Zandile Nhlengetwa

Η δυναμική της βίας στην αγροτική κοινότητα Umbumbulu αποτέλεσε μεγάλη πρόκληση για το πρόγραμμα Sinani / KwaZulu-Natal Programme for Survivors of Violence. Η οργάνωση κλήθηκε για πρώτη φορά να εργαστεί στην με ανέργους, μη-εκπαιδευόμενους νέους στην περιοχή. Αυτό που ακολούθησε ήταν μια σειρά από αρκετές ad hoc παρεμβάσεις κατά τη διάρκεια αρκετών ετών, με την καθοδήγηση των εταίρων της κοινότητας. Η παρέμβαση για την οικοδόμηση της ειρήνης παρείχε πολύτιμη γνώση για την οργάνωση και το παρόν έγγραφο αποτελεί μία προσπάθεια να καταγραφούν ορισμένες από τις εμπειρίες και τα διδάγματα που αποκομίσθηκαν από τη συνεργασία. Για το σύνδεσμο προς το έγγραφο, δείτε εδώ: https://www.medico.de/download/report26/ps_meintjes_en.pdf

4. Κατανόηση του ρόλου της μουσικής και του ήχου στο μετασχηματισμό των συγκρούσεων: Η μελέτη περίπτωσης της Μοζαμβίκης

Το έργο αυτό χρησιμοποιεί πολλαπλές μεθοδολογίες για να αντιμετωπίσει τρεις ερευνητικές φάσεις, οι οποίες επικεντρώνονται στην αποτελεσματικότητα της συμμετοχικής μουσικής δημιουργίας, στην εκπαίδευση των ηγετών της κοινότητας σε μεθόδους και στρατηγικές

ηχητικών τεχνών προκειμένου να επεκτείνουν την πρακτική τους και, τέλος, στη συνδημιουργία ενός συμμετοχικού ηχητικού έργου για το ραδιόφωνο διάρκειας μίας ώρας, το οποίο χρησιμοποιεί ηχογραφήσεις πεδίου και συνεντεύξεις που αντανakλούν προσωπικές ιστορίες και αφηγήσεις συγκρούσεων ενσωματωμένες στην καθημερινότητα. Για να διαβάσετε περισσότερα για το έργο αυτό, δείτε εδώ: <https://www.paccsresearch.org.uk/understanding-role-music-sound-conflict-mozambique/>

5. **Music Can Help Us Understand Peace and Conflict | David LaMotte | TEDxAsheville**

Τα στοιχεία της δημιουργίας μουσικής και της οικοδόμησης της ειρήνης είναι συχνά αναλογικά. Στην ομιλία του στο TEDx Asheville το 2017, ο LaMotte εξερευνά τις μεταφορές που σχετίζονται με τη δημιουργία μουσικής και δείχνει πώς προσφέρουν ένα πλαίσιο για την κατανόηση του έργου της ειρήνης. Η ακρόαση, η εξάσκηση, η διακοπή του σεναρίου και η προσπάθεια για αρμονία (αντί για ενότητα) είναι μερικά μόνο παραδείγματα. Δείτε το βίντεο εδώ: https://www.youtube.com/watch?v=pdwip2_gM8M

6. **Bi-Communal Choir for Peace**

Η Δικαιοδική χορωδία για την Ειρήνη στην Κύπρο ιδρύθηκε το Μάιο του 1997, μετά από πρωτοβουλία της Δικαιοδικής Ομάδας Πολιτών για την Ειρήνη στην Κύπρο. Το ρεπερτόριο της χορωδίας αποτελείται κυρίως από επιλεγμένα τραγούδια από την παράδοση της Κύπρου τόσο στην ελληνοκυπριακή, όσο και στην τουρκοκυπριακή διάλεκτο, καθώς και νεότερα τραγούδια στην ελληνική, τουρκική και οποιαδήποτε άλλη γλώσσα, αρκεί να στέλνουν μηνύματα ειρήνης, αγάπης, αλληλεγγύης και συμφιλίωσης, που να συνάδουν με τους στόχους και τα οράματά της. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο της χορωδίας μπορείτε να βρείτε εδώ: <https://choirforpeace.weebly.com/>

7. **Inter-Communal Children's Choir**

Ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (AHDR), το Σπίτι της Συνεργασίας (H4C), η Συνδικαλιστική ένωση Τουρκοκύπριων Εκπαιδευτικών (KTÖS) και η Προοδευτική Κίνηση Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Προδημοτικής Εκπαίδευσης ανακοινώνουν τη συνέχιση της Διακοινοτικής Παιδικής Χορωδίας (ΔΠΧ) για το σχολικό έτος 2019-2020 πιστεύοντας στην ανάγκη για καινοτόμες πρωτοβουλίες ειρήνης από οργανώσεις, ομάδες και πολίτες για την προώθηση της κουλτούρας της ειρήνης. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε εδώ: https://www.ahdr.info/images/Choir_Application_Students_ENG_2019_.pdf

Βιβλιογραφία

Argenti, N. & Schramm, K. (2010). Remembering Violence- Anthropological perspectives on Intergenerational Transmission. Berghann: New York.

Albayrak, U. Cultural Reconciliation and Music: Musical Dialogues Direction to Reconciliation between Turkish and Greek Communities in Cyprus. Athens Journal of Mediterranean Studies- 3, 4, 321-340

Parker, C. (2015). Practicing Conflict Resolution and Cultural Responsiveness within Interdisciplinary Contexts: A Study of Community Service Practitioners. Conflict Resolution Quarterly, 32,3.

Pruit, L (2011). Creating a musical dialogue for peace. International Journal of Peace Studies, 16, 1.

Norwegian Institute of International Affairs (2021). Assessing the Effectiveness of the United Nations Peacekeeping Force in Cyprus (UNFICYP) and The Office of the Special Adviser to the Secretary- General on Cyprus (OSASG). Accessed from: <https://www.nupi.no/en/publications/cristin-pub/assessing-the-effectiveness-of-the-united-nations-peacekeeping-force-in-cyprus-unficyp-and-the-office-of-the-special-adviser-to-the-secretary-ge>

Tal-Chen Rabinowitch, Ian Cross, and Pamela Burnard, "Long-Term Musical Group Interaction Has a Positive Influence on Empathy in Children," Society for Education, Music, and Psychology Research 41, no. 4 (2012): 484–98.